دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده پرستاری مامایی

نام درس: مبانی سالمند شناسی	**تعداد واحد : ۲ واحد نظری**
رشته/مقطع: کارشناسی ارشد سلامت سالمندی	**مدت و زمان ارائه برگزاری: ۳٤ ساعت نظری، شنبه ها ساعت ۱٦-۱٤**
پیش نیاز : -	
مدرسین: دکتر سیده آمنه مطلبی (مسئول درس) و دکتر مریم کرامتکار **ایمیل مسئول درس** a.motalebi@qums.ac.ir	

شرح درس

امروزه سالمندی و مسایل مرتبط با آن از اهمیت خاصی برخوردار است و برای رسیدن به سالمندی فعال و موفق باید به تمام ابعاد جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی زندگی این گروه سنی، توجه داشت. بنابراین، افرادی که در آینده قرار هست بطور حرفه ای به برنامه ریزی، ارائه خدمات و مراقبتهای سالمندی بپردازند، بایستی از دانش و مهارت کافی و مناسب در زمینه مفاهیم بنیادی سالمندی، دیدگاهها، تغییرات جمعیت شناختی، نظریه ها و جنبه های مختلف حوزه سالمندی، نقش خانواده و مراقبین در سلامت سالمندان، برخوردار باشند.

اهداف درس

هدف کلی:

آشنایی با مفاهیم مرتبط با سالمندی و اصطلاحات پرکاربرد در مباحث سلامت سالمندی و نیز دیدگاه ها و نظریه های مرتبط با این حوزه

اهداف ویژه:

انتظار می رود در پایان دوره دانشجو قادر باشد:

- ✓ مفهوم سالمندی را از دیدگاههای علوم مختلف تعریف نماید.
- ✓ در مورد تاریخچه سالمندشناسی و طب سالمندی، توضیح دهد .
- ✓ اپیدمیولوژی سالمندی در دنیا و ایران را بیان کند .
- ✓ شاخصهای سلامت سالمندی را لیست نماید.
- ✓ سالمندی سالم و فعال را تعریف نماید.
- ✓ عوامل مرتبط با سالمندی سالم و فعال را لیست نماید.
- ✓ شهر دوستدار سالمند را تعریف نماید.

- ✓ شاخصهای شهر دوستدار سالمند را لیست نماید.
- ✓ تغییرات جسمی، روانی و اجتماعی دوره سالمندی را بیان نماید.
- ✓ عوامل موثر بر سالمندی و طول عمر را شرح دهد.
- ✓ ترس از سالمندی و عوامل مرتبط با آن را بیان کند.
- ✓ خود و هویت در دوران سالمندی را شرح دهد.
- ✓ تئوریهای (جسمی، روانی و اجتماعی) سالمندی را لیست نماید.
- ✓ اهداف تئوریهای (جسمی، روانی و اجتماعی) سالمندی را بیان نماید.
- ✓

روش تدریس

- سخنرانی بازخوردی، بحث و تبادل نظر گروهی، پرسش و پاسخ و خود آموزی (Self- learning)، صدای همزمان شده با اسلاید و بارگذاری در سامانه سما لایو،
- **وظایف دانشجو**

❖ مشارکت فعال در کلاس درس، انجام به موقع تکالیف و شرکت در جلسات پرسش و پاسخ

شیوه ارزشیابی

❖ سیستم ارزشیابی هفتگیWeekly Evaluation System (WES

اهداف سیستم ارزشیابی هفتگی

- ✓ آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
- ✓ تبدیل روش تدریس از حالت " استاد محور به" دانشجو محور"
- ✓ درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
- ✓ کسب مهارتهای تسهیل گری و پویایی گروه

ساختار اصلی سیستم ارزشیابی هفتگی به شرح زیر می باشد:

۱. معرفی منابع مربوطه توسط استاد
۲. تعیین سرفصل هایی برای مطالعه
۳. توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان
٤. رفع ابهامات توسط تسهیلگر
٥. جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد
٦. ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد

نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱. حضور و غیاب
۲. خود ارزیابی

۳. ارزیابی همسانان
٤. علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران
٥. تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر
٦. نحوه ارائه کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

انتظارات:

- ❖ محتوای آموزشی هر هفته در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت. انتظار میرود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس، قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را بدقت مطالعه نمایند و درگروه های کاری و دربحث ها مشارکت فعال داشته باشند.
- ❖ تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی : طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

بارم بندی:

- در طول دوره (انجام تکالیف و سخنرانی) ۴۰%
- حضور فعال در کلاس ۱۰%
- آزمون پایان دوره ۵۰%

منابع اصلی درس

- ✓ بررسی چالش های برنامه عملیاتی چند بخشی ترویج سالمندی فعال در ایران و زیرساخت های مورد نیاز آن، اندیشه ماندگار، آخرین چاپ
- ✓ روایی.ج .درسنامه جامع سلامت سالمندی :مبانی و مفاهیم سالمندی .آثار سبحان، آخرین چاپ
- ✓ درسنامه سالمندشناسی و طب سالمندی (براکلهرست) نظام سلامت و طب سالمندان، آخرین چاپ
- ✓ فارل، جین، پرستاری سالمندان، آخرین چاپ
- ✓ کتاب و مقالات معتبر و به روز مرتبط به پرستاری سالمندی در کتابخانه و اینترنت

- ✓ Binstock RH, George LK, Cutler SJ, Hendricks J, Schulz JH, editors. Handbook of aging and the social sciences. Elsevier; Last edition.
- ✓ Bengtson VL, Daphna Gans D, Norella Putney N, Merril Silverstein, S.. Handbook of Theories of Aging, Springer Publishing Company, New York. Last edition
- ✓ Malcolm LJ, Bengtson VL, Coleman PG, Thomas B. L. Kirkwood TBL. The Cambridge Handbook of age and ageing. Cambridge University Press, Cambridge Last edition
- ✓ Baltes MM. Successful Ageing: perspectives from the behavioral sciences, Cambridge University Press. Last edition
- ✓ Bond J, Peaces S. Ageing in Society: European Perspectives on Gerontology. SAGE Publications. Last edition
- ✓ Cavanaugh JC & Fredda Blanchard-Fields. Adult Development and Aging. Thomson Wadsworth. Last edition

- ✓ Fillit HM, Rockwood K, JB Young JB. Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology. Elsevier Health Sciences. Last edition

- ✓ Jean-Pierre Michel,B. Lynn Beattie, Finbarr C. Martin, and Jeremy Walston. Oxford Textbook of Geriatric Medicine, Last edition

جدول زمان بندي درس مبانی سالمند شناسی
نیمسال اول ۴۰۴ - ۱۳۴۰۳

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابي
جلســـه اول : معرفی درس، بیان طرح درس، روشهای ارزشیابی و تکالیف مربوط به درس، آشنایی با تعاریف ســـالمندی و تاریخچه سالمندشناسی و طب سالمندی در جهان و ایران	۲	سخنرانی و پرسش و پاسخ،	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	تکلیف
جلسه دوم و سوم: تغییرات جمعیتي سالمندان در ایران و جهان	۴	سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	تکلیف
جلسه چهارم و پنجم: تغییرات جســـمی و اجتماعی دوره سالمندی	۴	خودراهبر	وایت بورد کامپیوتر	پرسش
جلسه ششم: تـئـوریـهـاي بـیـولـوژیـکـي و روانشناختي سالمندي	۲	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر	پرسش
جلسه هفتم: تئوریهـاي جـامعـه شـنـاختي سالمندي	۲	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	تکلیف
جلســه هشـتم: انواع ســالمندی، آشنایی با سالمندی سالم، فعال و موفق عوامل مرتبط با آن	۲	مجازی	سامانه سما لایو DU Recorder لپ تاپ	"
جلسه نهم: عوامل موثر بر سالمندی و طول عمر	۲	خودراهبر	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	تکلیف
جلسه دهم*: تغییرات روانی دوره سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	تکلیف
جلسه یازدهم و دوازدهم*: ســالخوردگي جامعه و چالش هاي مـربـوط بـه آن (مشـــکـلات اقتصادي،اجتماعي)	۴	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	تکلیف
جلسه سیزدهم*: خانواده در مراقب از افراد سالمند	۲	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر	پرسش
جلسه چهاردهم*: ترس از ســالمندی و عوامل مرتبط با آن	۲	یـادگیری مبتنی بر تیم (TBL)	وایت بورد کامپیوتر	پرسش

جلسه پانزدهم*: آشـــنایی با خود و هویت در دوران سالمندی	۲	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر	پرسش
جلسه شانزدهم و هفدهم*: آشـــنایی با شـــاخصـــهای شـــهر دوستدار سالمند	۴	سخنرانی تعاملی و پرسـش و پاسـخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر	پرسش

* جلسات ستاره دار مربوط به مباحث خانم دکتر کرامتکار می باشد.